SEPTEMBER 2012
BESKÆFTIGELSESREGION NORDJYLLAND

ANALYSE AF JOBROTATION I NORDJYLLAND

RAPPORT

ARBEJDSMARKEDSSTYRELSEN

BESKÆFTIGELSESREGION NORDJYLLAND

COWI

ADRESSE COWI A/S
Parallelvej 2
2800 Kongens Lyngby

TLF +45 56 40 00 00
FAX +45 56 40 99 99
WWW cowi.dk

SEPTEMBER 2012
BESKÆFTIGELSESREGION NORDJYLLAND

ANALYSE AF JOBROTATION I NORDJYLLAND

RAPPORT

PROJEKTNR. A026881
DOKUMENTNR. 01
VERSION 03
UDGIVELSESDATO 20.09.12
UDARBEJDET NAN
KONTROLLERET JANK
GODKENDT JANK

INDHOLD

1	Indledning, baggrund og formål	7
2	Resume	8
2.1	Hovedresultater	8
3	Metode og datagrundlag	9
4	Hvem er jobrotationsvikarerne?	10
5	Forsørgelsesstatus efter jobrotationsperioden	12
5.1	Status for rotationsforløbene primo 2012	12
5.2	Forsørgelsesstatus efter rotationsforløbet	13
5.3	Skifter rotationsvikarerne branche efter rotationsforløbet?	17
5.4	Selvforsørgede efter jobrotation og løntilskudsjob	19
6	Effekten af jobrotation	21
6.1	Ideen med den kvasi-eksperimentelle analyse	21
6.2	Datagrundlaget	21
6.3	Effekten af jobrotationsforløbet	22
6.4	Hvordan har vi dannet kontrolgruppen?	23
6.5	Forbehold	26
6.6	Konklusion	26

1 Indledning, baggrund og formål

Dette notat giver et kortfattet overblik over resultaterne af en analyse af jobrotationsvikarers forsørgelsesstatus før og efter deltagelsen i jobrotationsprojekter i Nordjylland.

Projektet er finansieret af Beskæftigelsesregion Nordjylland ud fra et ønske om at få et klarere billede af, hvordan det går jobrotationsvikarerne i forhold til sammenlignelige grupper.

Formål

Idet der tages udgangspunkt i jobrotationsvikarer, der påbegyndte i et jobrotationsprojekt i 2010 og 2011 er formålet med projektet på den baggrund at belyse:

- Hvem er jobrotationsvikarerne vurderet på grundlag af køn, alder, forsørgelsesstatus og forudgående ledighed?
- Hvad er jobrotationsvikarernes forsørgelsesstatus før og efter jobrotationsperioden - samlet og på jobcenterniveau?
- Hvordan går det jobrotationsvikarerne - set i forhold til en kontrolgruppe, der i samme periode har været i løntilskudsjob i Nordjylland?
- Inden for hvilke brancher er jobrotationsvikarerne beskæftiget efterfølgende - og i hvilken branche var de i jobrotation?
- Hvad er effekten for jobrotationsvikarerne af at deltage i jobrotation - målt ved selvforsørgelse?

2 Resume

Hovedresultater

Dette projekt bygger på data vedrørende 687 jobrotationsvikarer, der har deltaget i jobrotationsprojekter i Nordjylland i 2010 eller 2011. Heraf havde 291 gennemført jobrotationsprojektet i uge 1 2012, mens 365 fortsat var i jobrotation på dette tidspunkt. 31 må vurderes at have afbrudt rotationsforløbet ifølge registeroplysningerne (definitionen af gennemførte og afbrudte forløb er vist i afsnit 5.1).

Projektet er gennemført som en registerbaseret analyse på grundlag af data fra Arbejdsmarkedsstyrelsens DREAM-database, data fra Danmarks Statistiks uddannelsesregistre samt data om jobrotationsvikarerne fra Beskæftigelsesregion Nordjylland.

2.1 Hovedresultater

De fleste, dvs. 73 % af jobrotationsvikarerne modtog dagpenge før jobrotationsforløbet - målt 2 uger før rotationsforløbets start. Langt de fleste var kvinder (73 %).

En meget stor del af jobrotationsforløbene foregik inden for plejehjem, daginstitutioner og dagcentre mv. (41 %).

En meget stor del af de 291 jobrotationsvikarer, der havde gennemført deres jobrotationsforløb i uge 1 2012 var selvforsørgende ved afslutningen af jobrotationsperioden: 78 % (2 uger efter oplyst afslutningsdato) - og mange var det fortsat i uge 9 2012.

61 % af disse gennemførte forløb var afsluttet den 1. september 2011, og 75 % var afsluttet den 1. december 2011. Da jobrotationsafslutningen således ligger relativt tæt på måletidspunktet, er det alene muligt at vurdere den kortsigtede selvforsørgelse efter afslutningen af jobrotationsforløbet.

Andelen af selvforsørgende er højere blandt jobrotationsvikarerne end blandt personer, der har været i løntilskudsjob. Forskellen kan ikke umiddelbart sidestilles med forskelle i effekten af tiltagene, da vi ikke kan udelukke, at der er systematiske forskelle på deltagerne i de to grupper.

Som en del af projektet har COWI derfor foretaget en kvasi-eksperimentel analyse af effekten af jobrotationsforløbene. Her er der dannet en kontrolgruppe, der minder så meget om jobrotationsvikarerne, at det er muligt at få et kvalificeret bud på effekten af at deltage i jobrotation. Analysen tyder på, at deltagelse i jobrotationsforløbet har en effekt, dvs. at deltagelse i jobrotationsforløb øger sandsynligheden for, at man bliver selvforsørgende.

63 % af jobrotationsvikarerne og 43 % af den kvasi-eksperimentelle kontrolgruppe var således selvforsørgende på måletidspunktet i uge 6 2012. Jobrotationen ser altså ud til at forbedre selvforsørgelseschancerne med 20 %-point svarende til 47 % for dem, der deltager som rotationsvikarer. Dette må betegnes som en relativt stor effekt.

Denne konklusion gælder som sagt for selvforsørgelse på kortere sigt efter rotationsforløbet - idet datagrundlaget som nævnt alene giver mulighed for at måle den kortsigtede effekt.

Det er dog nødvendigt at knytte et forbehold til resultatet. Formålet med at gennemføre en kvasi-eksperimentel analyse er at sikre så høj grad af sammenlighed som muligt mellem jobrotationsvikarerne og kontrolgruppen, således at der dannes grundlag for at vurdere effekten af jobrotationsforløbene. Forudsætningen for, at vi kan tillade os at fortolke forskellen på andelen af selvforsørgende blandt jobrotationsvikarerne og blandt kontrolgruppen som udtryk for effekten af jobrotationsforløbet, er imidlertid, at vi har taget højde for alle væsentlige forhold, der har betydning for deltagelse i jobrotation.

I forbindelse med sagsbehandlingen må det antages, at kvalitative selektionsårsager ligeledes spiller en rolle for sagsbehandlernes tilbud om jobrotationsforløb i forbindelse med udvælgelsen af jobrotationsvikarerne. Ved at anvende den kvasi-eksperimentelle metode har vi søgt tage højde for en række af de væsentlige parametre af betydning, men i det omfang disse parametre ikke samvarierer fuldstændigt med de kvalitative selektionsårsager, der anvendes i praksis, kan det ikke udelukkes, at resultaterne overvurderer effekten af jobrotation.

Samlet set tyder den foreliggende analyse dog på, at jobrotation har en positiv effekt på sandsynligheden for selvforsørgelse.

3 Metode og datagrundlag

Metode og datagrundlag

Projektet er gennemført som en registerbaseret analyse på grundlag af data fra Arbejdsmarkedsstyrelsens DREAM-databasen, data fra Danmarks Statistiks uddannelsesregistre samt data om jobrotationsvikarerne fra Beskæftigelsesregion Nordjylland.

Projektet er godkendt af Datatilsynet.

Beskæftigelsesregionen har leveret oplysninger om starttidspunkt og planlagt sluttidspunkt for jobrotationsforløbet, jobrotationstype (job med løntilskud eller jobrotationsydelse), sektor (offentlig eller privat).

Efter gennemgang af de modtagne data omfatter datamaterialet 687 personer, der har deltaget i jobrotationsprojekter i Nordjylland i 2010 eller 2011. For personer, der har deltaget i flere rotationsprojekter, er der taget udgangspunkt i det senest påbegyndte forløb. Datamaterialet tyder på, at der specielt i Rebild kommune er mange jobrotationsvikarer (89 %), der har deltaget i mere end et rotationsforløb i perioden.

I forbindelse med gennemgangen er der set bort fra observationer med fejl i cpr-nummeret, personer der ikke findes i DREAM-databasen, jobrotationsforløb hvis planlagte slutdato ligger før startdatoen, jobrotationsforløb der er startet efter 2011 mv.

90 selvforsørgende

Vurderet på grundlag af DREAM-databasens oplysninger omfatter de 687 personer i datamaterialet 90 personer, der er selvforsørgende 2 uger før jobrotationsprojektets start.

COWI har undersøgt nærmere, om der er tale om en fejl, der begrunder, at de 90 selvforsørgende skal holdes ude af analysen, men kan ved nærmere undersøgelse konstatere, at der er tale om dagpengemodtagere, der efter alt at dømme har sammenlagt 3 måneders ledighed i den lovgivningsmæssige afgrænsede periode. Selv om personerne således fremstår som selvforsørgende op til påbegyndelse af jobrotationsperioden, er der ikke grundlag for ikke at medtage disse i analysen, hvorfor COWI efter aftale med Beskæftigelsesregion Nordjylland har foretaget analyserne på grundlag af de nævnte 687 personer - inklusive de 90, der optræder som selvforsørgende før starten af jobrotationsprojektet.

I forbindelse med den kvasi-eksperimentelle analyse sidst i notatet har vi dog samtidig undersøgt, hvorvidt der også er tegn på en positiv effekt af jobrotationsforløbene, når der ses bort fra disse 90 personer.

4 Hvem er jobrotationsvikarerne?

Hvem er jobrotationsvikarerne?

Langt de fleste, dvs. 73 % af jobrotationsvikarerne modtog dagpenge før jobrotationsforløbet - målt 2 uger før rotationsforløbets start. 8 % modtog kontanthjælp (Figur 1). Som nævnt var en del - 13 % - i følge DREAM-databasen selvforsørgende før jobrotationsforløbets start, og yderligere 3 % modtog rotationsydelse.

Flertallet (73 %) var kvinder. Aldersmæssigt fordelte de sig nogenlunde ligeligt på aldersgrupperne 18-29 år (22 %), 30-39 år (26 %), 40-49 år (29 %) og 50 år og derover (23 %). Halvdelen havde været ledige i mere end halvdelen af ugerne i de sidste to år (Figur 2).

Figur 1. Jobrotationsvikarerne fordelt efter forsørgelsesstatus 2 uger før starten af job-rotationsforløbet.

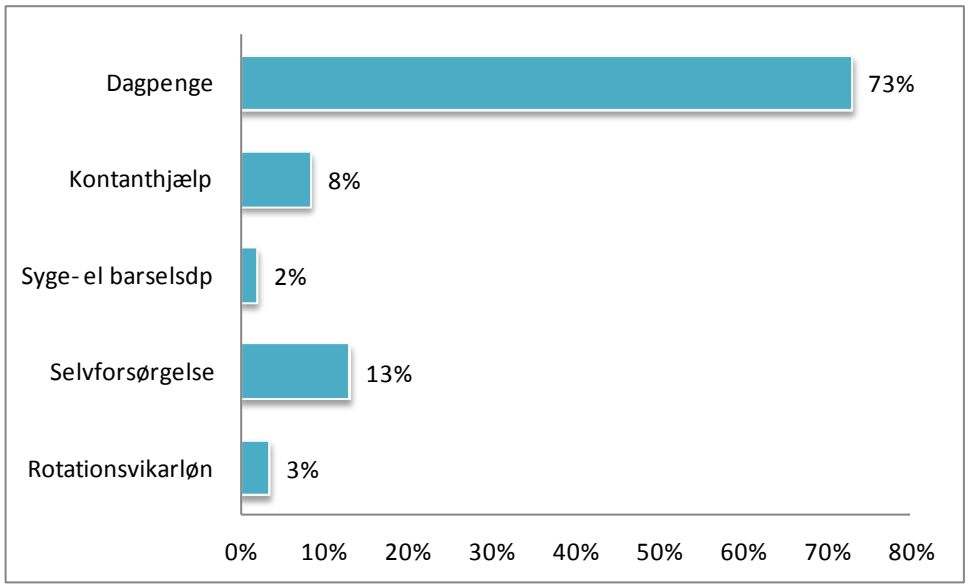

Figur 2. Jobrotationsvikarerne fordelt efter køn, alder og forudgående ledighed.

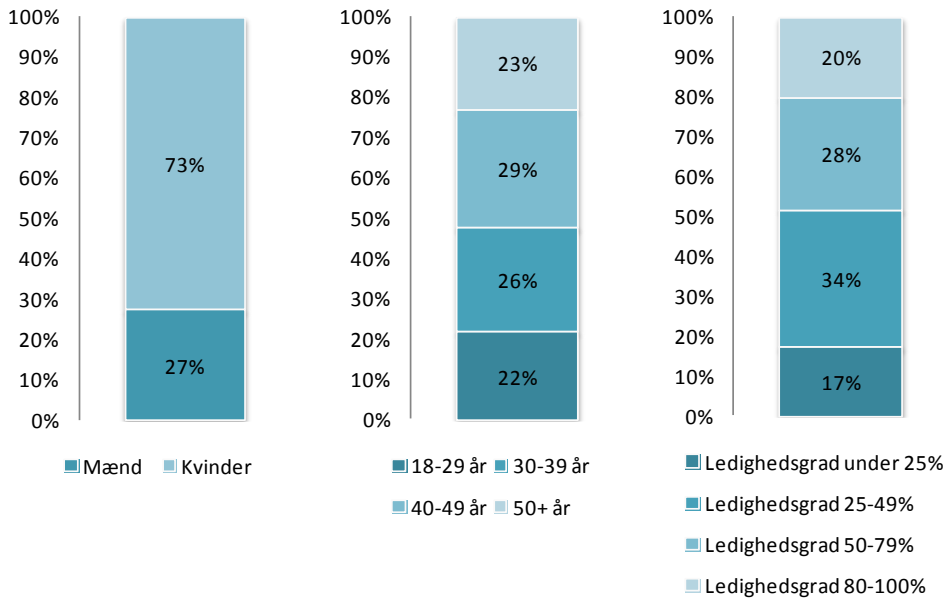

Note: Alder viser alderen ved rotationsforløbets start. Forudgående ledighed viser andelen af uger med ledighed i de foregående 2 år.

Figur 3. Jobrotationsvikarerne fordelt efter rotationsbranche.

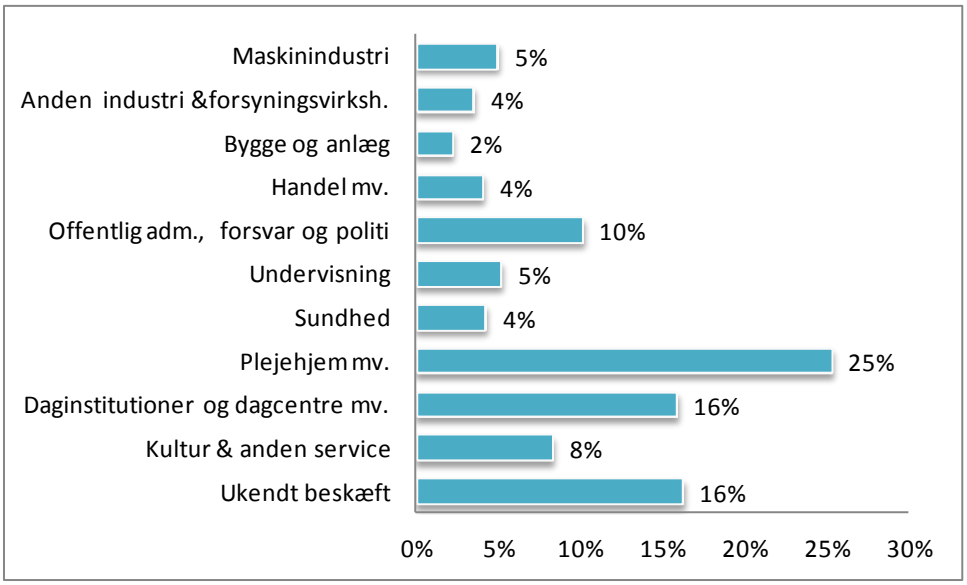

Note: Figuren bygger på oplysninger om branche vedrørende 542 rotationsforløb. Ukendt branche omfatter beskæftigede, hvor branchen er ukendt ifølge DREAM. I 145 tilfælde var branchen uoplyst i DREAM, svarende til, at der ikke var indbetalt AM-bidrag for den pågældende. Disse personer indgår ikke i figuren. Branchen er opgjort i kalendermåneden, hvor rotationsforløbet påbegyndes.

En meget stor del af jobrotationsforløbene foregår inden for brancherne plejehjem mv. (25 %), daginstitutioner og dagcentre mv. (16 %) og inden for offentlig administration (inkl. forsvar og politi) (10 %) (Figur 3).

5 Forsørgelsesstatus efter jobrotationsperioden

5.1 Status for rotationsforløbene primo 2012

Status

Blandt de 687 rotationsforløb i analysen var 42 % afsluttet i uge 1 2012. 53 % af forløbene var fortsat i gang, og 5 % var afbrudt (Tabel 1).

Tabel 1. Status for rotationsforløbene

Status for rotationsforløbene uge 1 2012	Antal	Procent
Afbrudt	31	5%
I gang	365	53%
Gennemført	291	42%
I alt	*687*	*100%*

Det fremgår ikke af Beskæftigelsesregionens data, om rotationsforløbene er blevet afbrudt eller ej, og det fremgår heller ikke direkte af DREAM-databasen.

Afbrudte forløb er på den baggrund afgrænset som forløb, hvor jobrotationsvikaren fra 2 uger efter starten af rotationsforløbet til den planlagte afslutningsdato har haft mindst tre uger i træk med en eller flere af de følgende typer af forsørgelsesstatus/ tilstande:

- Fuld dagpengeledighed ej aktivering
- Kontanthjælp ej aktivering
- Orlov
- Servicejob
- Uddannelse (SU med el. uden ydelse eller voksenlærling)
- Fleksjob eller Ledighedsydelse
- Revalidering eller forrevalidering
- Overgangsydelse
- Efterløn
- Førtidspension eller skånejob

Den resterende del af de forløb, der var afsluttet i uge 1 2012 - og som ikke var afbrudt - benævnes i det følgende som gennemførte forløb.

Forløb, hvor disse betingelser ikke er opfyldt, og hvis planlagte slutdato ligger senere end uge 1 2012, betragtes dermed som værende i gang i uge 1 2012.

5.2 Forsørgelsesstatus efter rotationsforløbet

5.2.1 Gennemførte forløb

Gennemførte forløb

En meget stor del af de 291 jobrotationsvikarer, der havde gennemført deres jobrotationsforløb i uge 1 2012 var selvforsørgende ved afslutningen af jobrotationsperioden: 78 % (2 uger efter afslutning for den enkelte person) - og mange var det fortsat i uge 9 2012, dvs. på tidspunktet for de seneste pålidelige data i den anvendte version af DREAM-databasen (Figur 4) [1].

Med til billedet hører, at 17 % af de gennemførte forløb var afsluttet den 1/1 2011, 38 % var afsluttet den 1. juli 2011, 61 % var afsluttet den 1. september 2011 og 75 % var afsluttet den 1. december 2011.

[1] 47 af de 90 personer, der som nævnt i afsnit 3 var selvforsørgende 2 uger før rotationsforløbets start ifølge DREAM-databasens oplysninger, indgår i denne gruppe på 291 rotationsvikarer, der havde gennemført rotationsforløbet i uge 1 2012.

Figur 4. Forsørgelsesstatus efter de gennemførte rotationsforløb. Ved afslutningen af forløbet (2 uger efter) og i uge 9 2012.

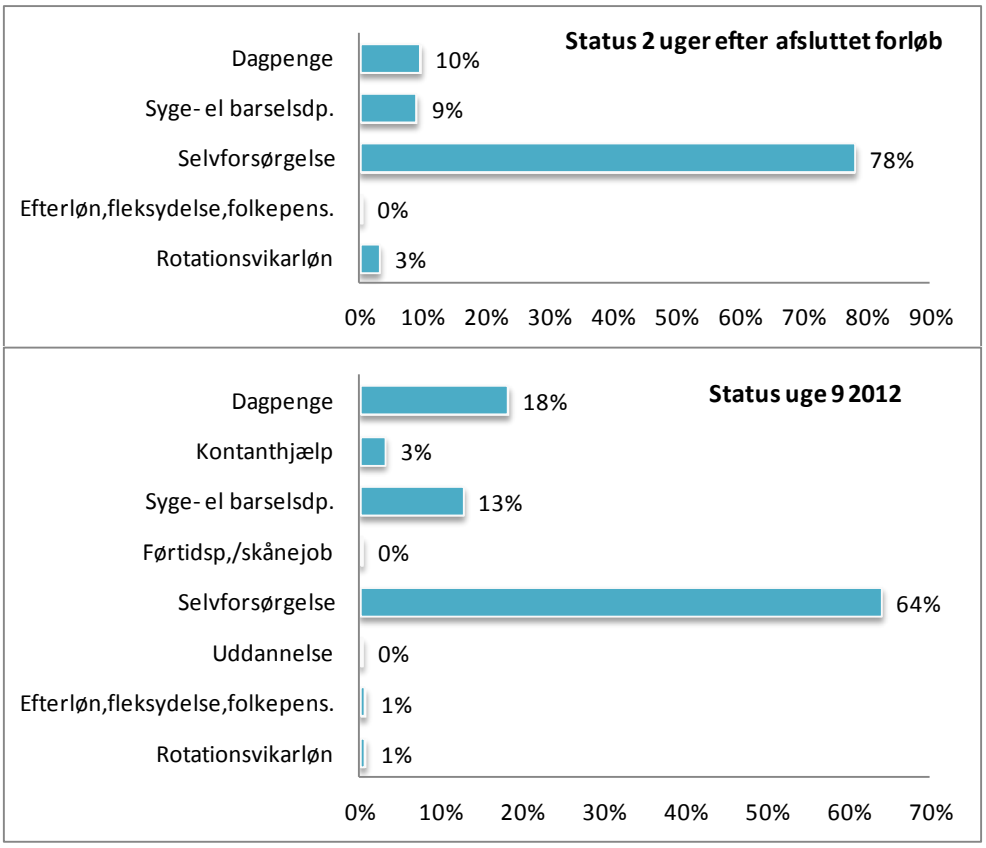

I den følgende tabel vises forsørgelsesstatus 'i dag' - dvs. i uge 9 2012 opdelt efter jobcentre. Andelen af selvforsørgende varierer meget og er størst i Frederikshavn (80 %) og Jammerbugt (78 %).

Tabel 2. Forsørgelsesstatus i uge 9 2012. Gennemførte forløb. Opdelt efter jobcentre.

	Aal-borg	Frederiks-havn	Hjør-ring	Jammer-bugt	Mariager-fjord	Mor -sø	Re-bild	Thi-sted	Vest-himmer-land
Dagpenge	12%	7%	29%	2%	-	-	33%	34%	21%
Kontanthjælp	3%	2%	7%	2%	-	-	8%	3%	2%
Syge- el. barselsdp.	20%	11%	7%	11%	-	-	8%	8%	17%
Selvforsør-gelse	64%	80%	57%	78%	-	-	42%	52%	60%
Andet	0%	0%	0%	7%	-	-	8%	3%	0%
I alt	*99%*	*100%*	*100%*	*100%*	-	-	*99%*	*100%*	*100%*
Antal	59	46	14	45	7	4	12	62	42

Note: Der er ikke vist procentangivelser for Mariagerfjord og Morsø kommuner, da der var færre end 10 gennemførte forløb i hvert jobcenter. Årsagen til det relativt lave antal gennemførte forløb i Rebild Kommune er, at der tages udgangspunkt i personernes seneste rotationsforløb. Da der er mange (89 %) med mere end et rotationsforløb i Rebild kommune, er der kun få personer, der har gennemført deres seneste rotationsforløb før 2012.

Andelen, der bliver selvforsørgende, er nogenlunde den samme blandt mænd og kvinder (Figur 5).

Figur 5. Forsørgelsesstatus i uge 9 2012. Gennemførte forløb. Opdelt efter køn.

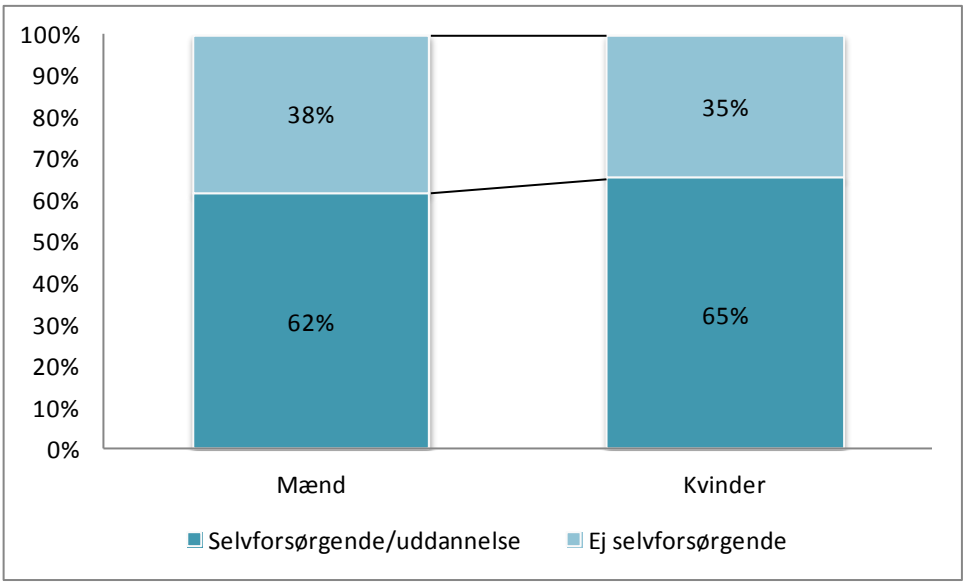

De 30-49 årige er i lidt højere grad blevet selvforsørgende end de 18-29 årige og de 50+ årige (Figur 6).

Figur 6. Forsørgelsesstatus i uge 9 2012. Gennemførte forløb. Opdelt efter alder.

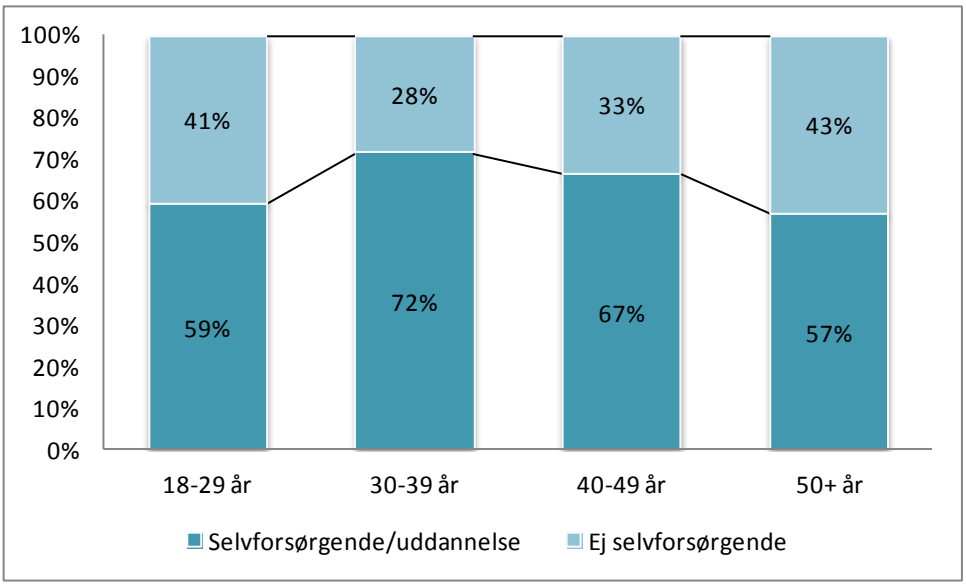

En stor del af jobrotationsvikarerne er selvforsørgende - uanset hvor mange uger de har været ledige inden for de forudgående 2 år. Jobrotationsvikarerne med mindst forudgående ledighed klarer sig dog lidt bedre end de øvrige (Figur 7).

Figur 7. Forsørgelsesstatus i uge 9 2012. Gennemførte forløb. Opdelt efter forudgående ledighed.

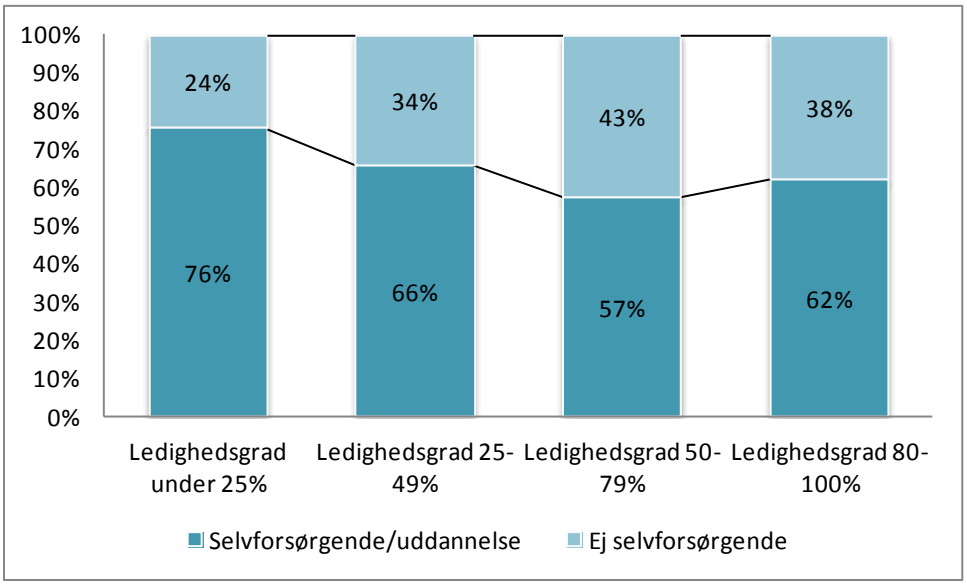

Der er visse branchemæssige forskelle på, hvor mange der er blevet selvforsørgende. Andelen er størst blandt de, der var i jobrotation inden for maskinindustrien (80 %), plejehjem mv. (75 %) og undervisning, sundhed, kultur og anden service (72 %) [2].

[2] Brancheopdelingen afviger fra opdelingen i Figur 3, fordi der er færre gennemførte forløb inden for de enkelte brancher. Det har derfor været nødvendigt at slå flere branchegrupper sammen.

Figur 8. Forsørgelsesstatus i uge 9 2012. Gennemførte forløb. Opdelt efter rotations-branche.

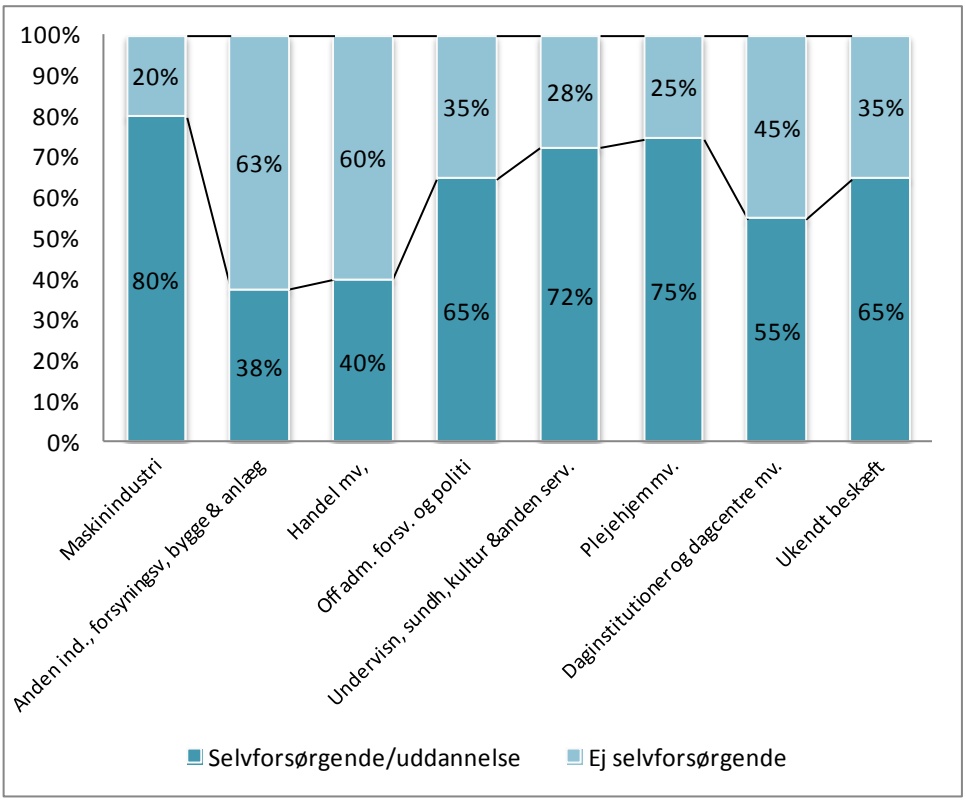

5.3 Skifter rotationsvikarerne branche efter rotationsforløbet?

Skift af branche?

Der er relativt stor forskel mellem de enkelte brancher med hensyn til, hvor mange af de rotationsvikarer, som bliver selvforsørgende, der fortsat arbejder inden for samme brancheområde efter gennemførelsen af rotationsforløbet.

Figur 9. *Andel af rotationsvikarerne, der efter gennemførelsen af rotationsforløbet arbejdede inden for samme branchegruppe i marts 2012 som under rotationsforløbet. Jobrotationsvikarer som har gennemført rotationsforløbet og var selvforsørgende i uge 9 2012.*

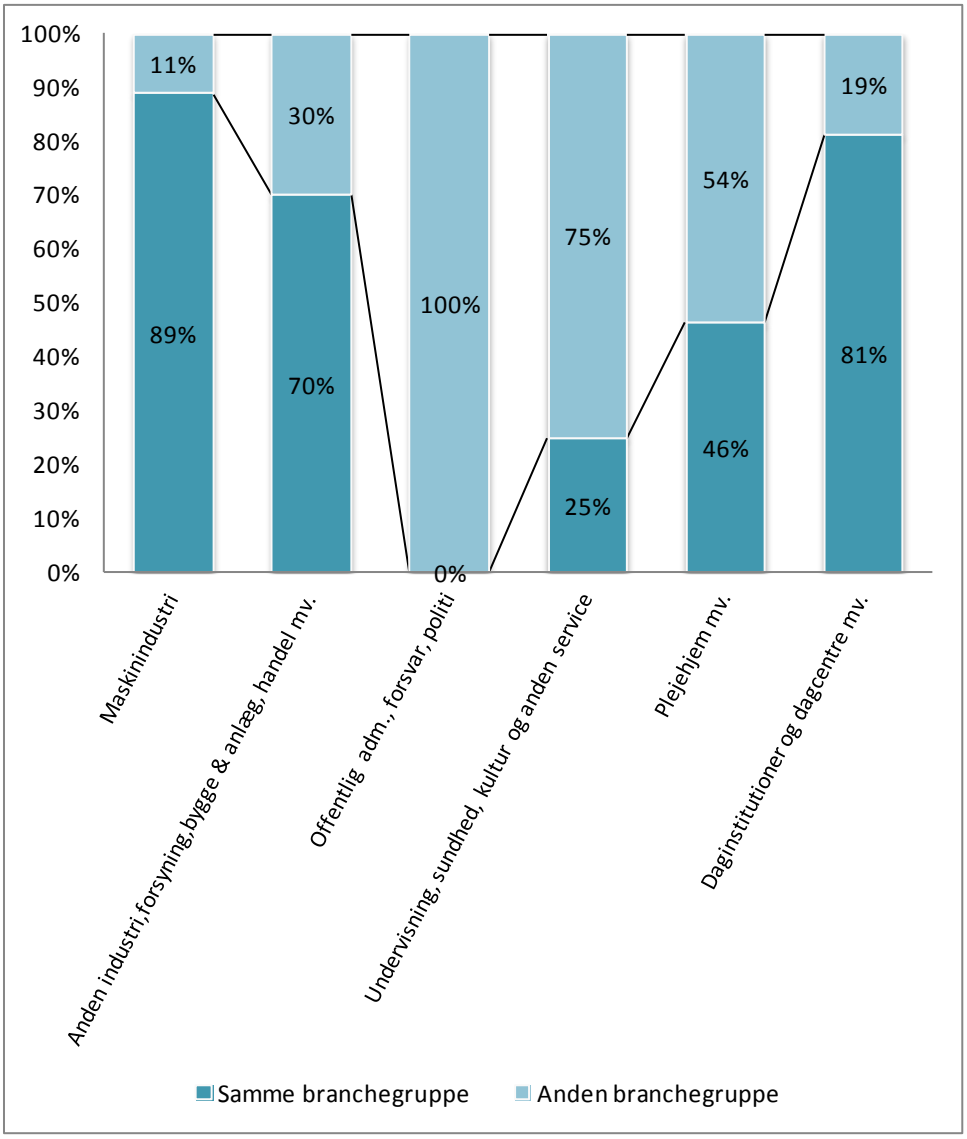

Note: Procentgrundlaget for de enkelte brancher er: Maskinindustri: 18, Anden industri …: 10, Offentlig adm. …: 11, Undervisning …: 12, Plejehjem mv.: 41, Daginstitutioner …: 16.

Blandt de jobrotationsvikarer, der var selvforsørgende i uge 9 2012, og som havde gennemført jobrotationsforløbet i uge 1 2012, var andelen, der arbejdede i samme branche i marts 2012 som under rotationsforløbet, 89 % blandt rotationsvikarer med rotationsforløb i maskinindustrien. Tilsvarende gjaldt for 81 % blandt rotationsvikarer, der var inden for daginstitutioner og dagcentre mv. Derimod arbejdede ingen (0 %) af rotationsvikarerne inden for offentlig administration, forsvar og politi fortsat i samme branche (Figur 9).

Hvor arbejder rotationsvikarerne så efter afsluttet forløb? Det fremgår af den følgende figur, der viser de selvforsørgende rotationsvikarer i uge 9 2012 - som havde gennemført rotationsforløbet - fordelt efter branche i marts 2012.

En stor del arbejder - som det ses - inden for daginstitutioner og dagcentre (23 %), inden for plejehjemssektoren (21 %) og inden for maskinindustrien (10 %). Andelen med ukendt branche i DREAM-databasen er bemærkelsesværdigt høj. Det har ikke været muligt at finde forklaringen på dette inden for projektets rammer.

Figur 10. Selvforsørgende rotationsvikarer fordelt efter branche i marts 2012.

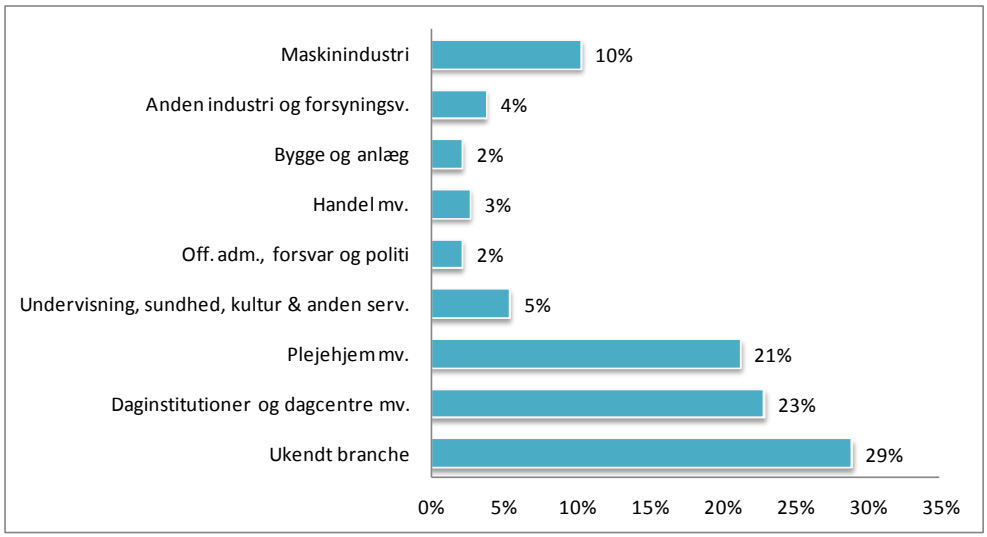

5.4 Selvforsørgede efter jobrotation og løntilskudsjob

Sammenligning med personer i løntilskud

Hvordan klarer jobrotationsvikarerne sig set i forhold til personer, der kommer i løntilskud?

For at kunne belyse dette har vi sammenlignet forsørgelsesstatus for alle jobrotationsvikarer, der har afsluttet et jobrotationsforløb i 2010 og 2011 - dvs. uanset om der er tale om gennemførte eller afbrudte forløb [3] - med forsørgelsesstatus for en kontrolgruppe af personer, der i samme periode har været i henholdsvis offentlig eller privat løntilskudsjob i Nordjylland. I gruppen af løntilskudsjob indgår løntilskud i forbindelse med kontanthjælp og dagpenge. Personer, der indgår med løntilskud i jobrotationsgruppen, indgår ikke i de viste resultater vedrørende løntilskud.

Det er ikke uden videre muligt at se af DREAM-databasen, hvornår løntilskudsperioden er afsluttet. Vi har derfor defineret afslutningen af løntilskud som den første periode med mindst tre uger uden løntilskud [4].

---

[3] DREAM-databasen giver ikke mulighed for at skelne mellem afbrudte og gennemførte løntilskudsforløb.

[4] Helt præcist: tre uger uden løntilskud, syge- eller barselsdagpenge.

I analysen af løntilskud indgår af sammenlignelighedshensyn personer med bopæl ult. 2011 i en af de 9 kommuner (jf. Tabel 2), som har været i offentlig eller privat løntilskudsjob i 2010 eller 2011.

Resultaterne fremgår af Tabel 3.

Tabel 3. Forsørgelsesstatus i uge 9 2012 (efter afslutning af forløb). Personer, der har deltaget i afsluttede forløb. Opdelt efter jobrotation og løntilskud i offentlig eller privat sektor. [5]

	Jobrotation Offentlig sektor	Jobrotation Privat sektor	Løntilskud Offentlig sektor	Løntilskud Privat sektor
Dagpenge	17%	29%	38%	28%
Kontanthjælp	4%	4%	4%	9%
Syge- el. barselsdagp.	12%	9%	9%	7%
Revalidering	0%	0%	0%	0%
Førtidsp./skånejob	0%	0%	0%	0%
Fleksjob/Ledighedsydelse	0%	0%	0%	0%
Selvforsørgelse	63%	56%	37%	49%
Uddannelse	1%	2%	5%	3%
Efterløn, fleksydelse, folkepension	1%	0%	5%	4%
Rotationsvikarløn	1%	0%	0%	0%
I alt	*99%*	*100%*	*98%*	*100%*
Procentgrundlag	267	55	3.825	2.587

Som det fremgår, klarer rotationsvikarerne sig godt, når vi sammenligner med personer i løntilskudsjob. 64 % af jobrotationsvikarerne i den offentlige sektor og 58 % i den private sektor er selvforsørgende eller under uddannelse, mens de tilsvarende andele er 42 % og 52 % blandt deltagerne i hhv. offentligt og privat løntilskud. Forskellene kan ikke umiddelbart sidestilles med forskelle i effekten af tiltagene, da vi ikke kan udelukke, at der er systematiske forskelle på deltagerne i de to grupper.

Derfor foretages der i afsnit 6 en såkaldt kvasi-eksperimentel analyse, der giver større mulighed for at vurdere effekten af jobrotation.

[5] Sammenligner man figur 4 og tabel 3, vil det fremgå, at der er en difference mellem resultaterne. Forskellen udgør 31 personer, der har afbrudt forløbet. Disse indgår i tabel 3, der dækker over såvel afbrudte som afsluttede forløb. Figur 4 dækker alene over personer, der har afsluttet et rotationsforløb.

6 Effekten af jobrotation

Dette afsnit præsenterer resultaterne af en såkaldt kvasi-eksperimentel analyse, der giver mulighed for at vurdere effekten af, at jobrotationsvikarerne deltager i jobrotation.

6.1 Ideen med den kvasi-eksperimentelle analyse

Ideen

For at kunne vurdere effekten er vi nødt til at have en vurdering af, hvad der ville være sket, hvis jobrotationsvikarerne ikke havde deltaget i rotationsforløbet. Det kan imidlertid være vanskeligt at vurdere, fordi det må antages, at udvælgelsen af jobrotationsvikarerne ikke er tilfældig, men forbundet med såkaldt selektionsbias, der indebærer, at de, der deltager i jobrotation, i nogen udstrækning kan være systematisk anderledes, end de, der ikke deltager.

Hvis det f.eks. er de ledige, der bedst kan klare sig i et job, der bliver jobrotationsvikarer, overvurderer vi effekten af rotationsforløbet, hvis vi sammenligner andelen, der er blevet selvforsørgende med andelen, der er blevet selvforsørgende blandt de øvrige ledige. Og hvis der omvendt er en tendens til, at det ikke er de stærkeste ledige, der udvælges til at deltage i jobrotation, risikerer vi at undervurdere effekten af rotationsforløbet.

Ideen med den kvasi-eksperimentelle analyse er derfor at udpege en kontrolgruppe, som ligner jobrotationsvikarerne så meget som muligt og derefter vurdere, om jobrotationsvikarerne i højere grad er blevet selvforsørgende end personerne i kontrolgruppen. Vi bruger på den måde kontrolgruppen til at få en vurdering af, hvad der ville være sket, hvis jobrotationsvikarerne ikke havde deltaget i rotationsforløbet [6].

6.2 Datagrundlaget

Datagrundlaget

Denne del af analyserne er foretaget på Forskermaskinen på Danmarks Statistik for at kunne inddrage oplysninger om jobrotationsvikarernes - og kontrolgruppens - uddannelsesbaggrund i analyserne [7].

For at kunne udpege den bedst mulige kontrolgruppe består datagrundlaget af personer:

- Der havde bopæl i en af de 9 kommuner i analysen den 1. januar 2011, dvs. Aalborg, Frederikshavn, Hjørring, Jammerbugt, Mariagerfjord, Morsø, Rebild, Thisted eller Vesthimmerland kommuner

[6] Når analysen ikke kaldes eksperimentel, men kvasi-eksperimentel hænger det sammen med, at kontrolgruppen ikke udvælges ved lodtrækning, men ved hjælp af dataanalyse.
[7] Danmarks Statistik har koblet oplysninger om jobrotationsforløbet med oplysninger fra DREAM-databasen og oplysninger om personernes uddannelse fra Danmarks Statistiks uddannelsesregistre.

- Der var 18 år eller derover den 1. januar 2008 og ikke ældre end 63 år den 1. januar 2011
- Der var jobklare (matchgruppe 1) ultimo 1. kvartal 2010 i følge den seneste oplyste matchkategori - eller som havde uoplyst matchgruppe ultimo 1. kvartal 2010
- Der havde sammenlagt mindst 4 ugers ledighed i 2009, 2010 eller 2011

Jobrotationsvikarerne i analysen opfylder nemlig de samme betingelser, bortset fra at kravet om sammenlagt mindst 4 ugers ledighed i 2009, 2010 eller 2011 er erstattet af et krav om sammenlagt mindst 4 ugers ledighed i de seneste 52 uger før rotationsforløbet. Der indgår alene rotationsvikarer, som havde gennemført eller afbrudt et jobrotationsforløb i perioden fra 1. januar 2010 til 31. december 2011.

Jobrotationsvikarerne

Alt i alt var der 286 jobrotationsvikarer i datamaterialet, som havde gennemført eller afbrudt jobrotationsforløbet før den 1. januar 2012, og som opfyldte de nævnte betingelser.

Øvrige med ledighed - bruttoudvalg

Samtidig var der 63.670 personer, der havde sammenlagt mindst 4 ugers ledighed i 2009, 2010 eller 2011, og som opfyldte de øvrige nævnte betingelser. Gruppen udgør vores bruttoudvalg, hvorfra vi har trukket en egnet kontrolgruppe.

6.3 Effekten af jobrotationsforløbet

6.3.1 En første sammenligning

En første sammenligning

En sammenligning af andelen af selvforsørgende blandt gruppen af øvrige med mindst 4 ugers ledighed - dvs. vores bruttoudvalg - med gruppen af jobrotationsvikarer viser, at signifikant flere af jobrotationsvikarerne var selvforsørgende på opgørelsestidspunktet. 63 % af jobrotationsvikarerne og 49 % af gruppen af øvrige med ledighed i mindst 4 uger i 2009, 2010 eller 2011 var således selvforsørgende i uge 6 2012 [8]. Denne forskel kan dog *ikke* fortolkes som et udtryk for effekten af jobrotation, da vi ikke kan være sikre på, at jobrotationsvikarerne ikke adskiller sig systematisk fra vores bruttoudvalg pga. selektionsbias.

6.3.2 Effekten

Effekten

For at kunne få en vurdering af effekten af jobrotationsforløbene har vi derfor dannet en egnet kontrolgruppe fra vores bruttoudvalg og sammenlignet andelen af selvforsørgende i kontrolgruppen med andelen af selvforsørgende blandt jobrotationsvikarerne.

---

[8] Denne uge anvendes som måle-uge for de kvasi-eksperimentelle analyser, da Danmarks Statistiks udgave af DREAM-databasen ikke var lige så opdateret som den udgave, der er anvendt i analyserne i de forrige afsnit.

Analysen tyder på, at deltagelse i jobrotationsforløbet har en effekt, dvs. at deltagelse i jobrotationsforløb øger sandsynligheden for, at man bliver selvforsørgende.

63 % af jobrotationsvikarerne og 43 % af den kvasi-eksperimentelle kontrolgruppe blandt øvrige med ledighed i mindst 4 uger i 2009, 2010 eller 2011 var således selvforsørgende på måletidspunktet i uge 6 2012. Jobrotationen ser altså ud til at forbedre selvforsørgelseschancerne med 20 %-point svarende til 47 % for dem, der deltager som rotationsvikarer, hvilket må betegnes som en relativt stor effekt.

Denne konklusion gælder for selvforsørgelse på kortere sigt efter rotationsforløbet, idet datagrundlaget alene giver mulighed for at måle den kortsigtede effekt.

Samtidig tyder analysen på, at jobrotationsvikarerne ville have klaret sig dårligere, hvis de ikke var kommet i jobrotation - sammenlignet med gruppen af øvrige med mindst 4 ugers ledighed (hvor 49 % jo var selvforsørgende - i modsætning til de 43 % i kontrolgruppen).

En ekstra test

En yderligere analyse viser, at der næsten er lige så stor effekt, når vi ser bort fra de jobrotationspersoner, der ifølge DREAM-databasen var selvforsørgende før rotationsforløbet. 62 % af jobrotationsvikarerne var således selvforsørgende på måletidspunktet i uge 6 2012 mod 44 % af kontrolgruppen [9].

6.4 Hvordan har vi dannet kontrolgruppen?

Kontrolgruppen

For at kunne danne kontrolgruppen har vi foretaget en analyse af, hvilke forhold der især påvirker sandsynligheden for at komme i jobrotation.

Derefter har vi - med udgangspunkt i disse forhold - beregnet sandsynligheden for, at de enkelte jobrotationspersoner ville komme til at deltage i jobrotation. Det vil sige: vi er klar over, at de har deltaget i jobrotation, men ud fra de kendetegn, der ser ud til at have betydning for, hvem der kommer i jobrotation, har vi beregnet, hvad sandsynligheden for den enkelte var - givet den pågældendes kendetegn.

Til hver jobrotationsperson har vi derefter valgt 5 personer - i gruppen af øvrige med mindst med 4 ugers ledighed i 2009, 2010 og 2011 - der vurderet ud fra deres kendetegn havde samme sandsynlighed som den pågældende jobrotationsvikar for at deltage i jobrotation.

Ved at udvælge personer til kontrolgruppen, som har næsten nøjagtig samme sandsynlighed for at deltage i jobrotation som dem, der rent faktisk deltog, skaber vi en mulighed for få en kontrolgruppe, der minder så meget om jobrotationsvikarerne, at vi kan vurdere effekten af jobrotation.

[9] 241 jobrotationspersoner indgår i denne analyse.

6.4.1 Udvælgelsen

Forhold der øger sandsynligheden for at blive rotationsvikar

Analysen tyder på, at de følgende forhold især påvirker sandsynligheden for, om man bliver jobrotationsvikar:

- *Omfanget af forudgående ledighed* målt som antallet af uger med ledighed i 2008 og 2009: Jo flere uger med ledighed, jo større sandsynlighed for at blive jobrotationsvikar.

- *Omfanget af forudgående sygedagpengeuger* målt som antallet af uger med sygedagpenge i 2008 og 2009: Jo flere uger med sygedagpenge, jo større sandsynlighed for at blive jobrotationsvikar - men med aftagende effekt jo større antallet af uger med sygedagpenge er.

- *Køn*: Kvinder har meget større sandsynlighed for at blive jobrotationsvikarer end mænd.

- *Alder:* De 40-49 årige har større sandsynlighed for at blive jobrotationsvikarer end de 50+ årige og de 20-29 årige.

- *Højeste uddannelse:* Personer med en grundskoleuddannelse eller en erhvervsfaglig uddannelse inden for jern- og metal og inden for levnedsmiddel og husholdning har større sandsynlighed for at blive jobrotationsvikarer end personer med en gymnasial eller en videregående uddannelse. Samtidig har personer med en erhvervsfaglig uddannelse inden for sundhedsområdet mindre sandsynlighed for at blive jobrotationsvikarer end personer med en videregående uddannelse og personer inden for de fleste erhvervsfaglige uddannelser.

- *Forudgående branchetilknytning* målt som seneste branche (med alternativet ingen kendt beskæftigelse) i 2008 og 2009 : Personer, der har været beskæftiget inden for offentlig administration (inkl. forsvar og politi), pleje og omsorg og 'andre brancher' (andre brancher vil sige andre end bygge- og anlæg, undervisning, sundhed, kultur og anden service, offentlig administration samt pleje og omsorg) har større sandsynlighed for at blive jobrotationsvikarer end personer, der har været beskæftiget inden for bygge- og anlæg.

- *Bopælskommune:* Personer, der var bosiddende i Thisted, Frederikshavn, Vesthimmerland eller Rebild kommuner den 1. januar 2011 har større sandsynlighed for at blive jobrotationsvikarer end personer bosiddende i Aalborg kommune.

Det er desuden undersøgt, hvorvidt civilstand, etnisk baggrund, modtagelse af kontanthjælp i 2008/ 2009 har betydning. Disse forhold er ikke fundet signifikante.

6.4.2 Hvor godt ligner kontrolgruppen jobrotationsvikarerne?

Kontrolgruppen ligner jobrotationsvikarerne

På grundlag af de nævnte forhold, som i følge analysen samvarierer med sandsynligheden for at blive jobrotationsvikar, har vi som nævnt dannet kontrolgruppen ved for hver jobrotationsvikar at vælge 5 personer, der ligner den pågældende jobrotationsvikar. Det har vi gjort ved at finde 5 personer for hver rotationsvikar i

gruppen af øvrige med mindst med 4 ugers ledighed i 2009, 2010 og 2011 (bruttoudvalg), som alle havde samme sandsynlighed som den pågældende jobrotationsvikar for at deltage i jobrotation - vurderet ud fra de nævnte kendetegn i forrige afsnit.

På den måde har vi så at sige matchet samtlige 286 jobrotationsvikarer med personer, som udgør vores kontrolgruppe.

De, der er udvalgt til kontrolgruppen, er valgt, så deres sandsynlighed for at kunne blive jobrotationsvikarer er næsten nøjagtig [10] den samme som for den person, som de matches til [11].

Resultatet af denne matchning tyder på, at kontrolgruppen ligner jobrotationsvikarerne ganske godt med hensyn til de undersøgte kendetegn. Dette fremgår af den følgende tabel, der viser forekomsten af udvalgte kendetegn - dvs. forudgående ledighed, forudgående uger med sygedagpenge og andelen, der alene har en grundskoleuddannelse - blandt henholdsvis jobrotationsvikarerne, bruttoudvalget, dvs. gruppen af øvrige med en ledighed på mindst 4 uger samt kontrolgruppen.

Tabel 4. Sammenligning af forekomsten af udvalgte kendetegn blandt henholdsvis jobrotationsvikarerne, bruttoudvalget og kontrolgruppen.

	Gennemsnit/ procent for udvalgte forhold		
	Job-rotations-vikarer	Bruttoudvalg	Matchet kontrolgruppe
Antal uger med ledighed i 08/09	32,02	18,80	30,82
Antal uger med sygedagp. i 08/09	8,73	5,39	8,98
Andel m. grundskoleudd. (højeste)	45%	30%	42%

Tabellen tyder på, at jobrotationsvikarerne er en gruppe længere fra arbejdsmarkedet end gruppen af øvrige med en ledighed på mindst 4 uger i 2009, 2010 og 2011 (bruttoudvalget). Jobrotationsvikarerne har således både flere uger med ledighed og flere uger med sygedagpenge i 2008/2009, og en væsentligt større del af jobrotationsvikarerne (45 %) end af gruppen af øvrige med ledighed (30 %) har højst en grundskoleuddannelse.

---

[10] Vi har testet flere meget små forskelle i sandsynligheden - helt ned til en forskel på 0,01 % point for at være rotationsvikar - alle med samme hovedresultat.

[11] Rosenbaum og Rubin (1983) har vist, at udvælger man en kontrolgruppe, således at de ligner den undersøgte gruppe (i dette tilfælde jobrotationsvikarerne) på deres sandsynlighed for at få såkaldt 'treatment', vil de to grupper almindeligvis ligne hinanden på alle andre områder (Rosenbaum, Paul R. & Donald B. Rubin. 1983. "The Central Role of the Propensity Score in Observational Studies for Causal Effects," in Biometrika, vol. 70, no. 1.).

Som det fremgår, ligner kontrolgruppen gruppen af jobrotationsvikarer væsentligt mere på disse kendetegn. Det samme gør sig gældende for de øvrige forhold, der indgår i analysen [12].

6.4.3 Den kvasi-eksperimentelle analyses betydning for vurderingen af effekten

I en simpel sammenligning af jobrotationsvikarerne og gruppen af personer med mindst 4 ugers ledighed (dvs. bruttoudvalget, hvorfra kontrolgruppen er udvalgt), er der en forskel på sandsynligheden for selvforsørgelse på 14 %-point (63 % minus 49 % jf. afsnit 6.3.1). Den kvasi-eksperimentelle analyses bud på effekten af jobrotation er 20 %-point i positiv retning (63 % minus 43 % jf. afsnit 6.3.2). Dette tyder på, at en almindelig sammenligning med gruppen af ledige med mindst 4 ugers ledighed undervurderer effekten af jobrotation.

6.5 Forbehold

Forbehold

Det er nødvendigt at knytte et forbehold til resultatet. Forudsætningen for, at vi kan tillade os at fortolke forskellen på andelen af selvforsørgende blandt jobrotationsvikarerne og blandt gruppen af øvrige med mindst 4 ugers ledighed som udtryk for effekten af jobrotationsforløbet, er, at vi har taget højde for alle væsentlige forhold, der har betydning for deltagelse i jobrotation. Det er nemlig disse forhold og deres estimerede betydning for sandsynligheden for at blive rotationsvikar, som vi har anvendt til at danne vores kontrolgruppe ud fra.

Det betyder, at såfremt der findes et eller flere væsentlige forhold, som vi ikke har inddraget i analysen, og som har betydning for deltagelse i jobrotation, er der en risiko for, at også den kvasi-eksperimentelle analyse over- eller undervurderer effekten af deltagelse i jobrotation.

I forbindelse med sagsbehandlingen må det antages, at kvalitative selektionsårsager, som vi ikke har haft mulighed for at medtage i analysen, ligeledes spiller en rolle for sagsbehandlernes tilbud om jobrotationsforløb i forbindelse med udvælgelsen af jobrotationsvikarerne. Ved at anvende den kvasi-eksperimentelle metode har vi søgt tage højde for en række af de væsentlige forhold af betydning, men i det omfang disse forhold ikke samvarierer fuldstændigt med de kvalitative selektionsårsager, der anvendes i praksis, kan det ikke udelukkes, at resultaterne overvurderer effekten af jobrotation.

6.6 Konklusion

Konklusion

Analyserne tyder på, at jobrotationsforløbene øger sandsynligheden for at opnå selvforsørgelse - i hvert fald på kortere sigt.

---

[12] Dette er ikke vist i tabellen.